

LAPIN KÄRÄJÄOIKEUDEN TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2024

Sisällys

1 JOHDON KATSAUS.....	- 3 -
2 KÄRÄJÄOIKEUDEN TOIMINTAYMPÄRISTÖ	- 5 -
3 KÄRÄJÄOIKEUDEN ORGANISAATIO 2024.....	- 6 -
Hallinto-osasto	- 6 -
Lainkäyttöosastot	- 6 -
4 TOIMINTA JA TULOKSELLISUUS.....	- 9 -
Rikosasiat	- 9 -
Riita-asiat.....	- 10 -
Hakemusasiat.....	- 10 -
Tuomioistuinsovittelu ja sovinnot	- 10 -
Ratkaisujen pysyvyys	- 10 -
5 TILASTOJA	- 11 -
Saapuneet rikosasiat 2024.....	- 11 -
Saapuneet ja ratkaistut varsinaiset rikosasiat vuosina 2020 – 2024.....	- 11 -
Saapuneet ja ratkaistut laajat riita-asiat vuosina 2020 – 2024.....	- 12 -
Vireillä olevat varsinaiset rikosasiat.....	- 13 -
Vireillä olevat laajat riita-asiat	- 13 -
6 HENKILÖSTÖ JA KOULUTUS.....	- 14 -
Henkilöstö.....	- 14 -
Koulutus	- 14 -

1 JOHDON KATSAUS

Käräjäoikeuden tehtävänä on käsitellä ja ratkaista rikos-, riita-, hakemus- ja maa-oikeusasioita oikeudenmukaisesti, laadukkaasti, tehokkaasti ja kohtuullisin kustannuksin. Vuonna 2024 tehtävän toteuttamiseen vaikuttivat erityisesti summaaristen ja laajojen riita-asioiden määrän kasvu, toimitiloihin liittyvät haasteet ja erityisen laajan rikosasiakokonaisuuden käsittely.

Jo monta vuotta peräkkäin saapuneiden summaaristen riita-asioiden määrä on kasvanut ja sama trendi jatkui myös vuonna 2024. Käräjäoikeuteen saapui 19.891 summaarista riita-asiaa eli yli 2000 asiaa enemmän kuin vuonna 2023. Myös ratkaisuja pystyttiin tekemään ennätystahtiin, vuonna 2024 ratkaistiin yli 19.500 summaarista riita-asiaa. Käsittelyaika lyheni 3,4 kuukauteen.

Vuonna 2024 keskityttiin myös laajojen riita-asioiden ylivuotisten juttujen määrän vähentämiseen. Tähän ruuhkanpurkuun oli saatu lisäresurssia. Vuoden 2024 aikana saatiinkin yli vuoden vanhojen riita-asioiden prosentuaalinen osuus vähenemään 37,6 prosentista 21,6 prosenttiin eli vanhojen asioiden vähentämisessä onnistuttiin erinomaisesti. Myös käsittelyaika lyheni selvästi ollen 9,6 kuukautta.

Tuomioistuinsovittelua pyrittiin edelleen nostamaan enemmän esille ja tarjoamaan aktiivisesti vaihtoehtona laajojen riita-asioiden ja lapsioikeudellisten hakemusasioiden käsittelyyn. Asianosaisia on informoitu sovittelun mahdollisuudesta jo asian käsittelyn alkuvaiheessa. Sovitteluesitteet saatiin käyttöön ja niistä on saatu hyvää palautetta. Asianajajien Lapin osaston kanssa järjestettiin 14.6.2024 yhteinen sovitteluiltapäivä, jossa käräjätuomari Henna Luomaranta ja asianajaja Lasse Tirronen olivat kertomassa sovittelusta eri näkökulmista ja kannustamassa sovitteluun. Vuonna 2024 saatiin yhteensä 70 riita-asiaa sovitteluun. Kasvua vuodesta 2023 oli 23 jutun verran.

Vuoden 2024 keväällä otettiin käyttöön AIPA-järjestelmä myös rikosasioissa. Lapin käräjäoikeus toimi rikosAIPAn käyttöönoton pilottivirastona. AIPAn käyttöönottoon oli varauduttu jo pitkään ja vuoden 2024 aikana järjestettiin useita koulutuspäiviä. AIPA-järjestelmässä ei vielä ole kaikkia Ritu-järjestelmää vastaavia ominaisuuksia, mutta niitä saadaan vähitellen. AIPAn käyttöönotto rikosasioissa sujui lopulta varsin hyvin. Vuoden 2024 aikana saatiin myös AIPA-juttujen tiedoksiannot AIPaan. Sähköisten työvälineiden käyttö ja sähköinen toimintatapa asioiden käsittelyssä on sinänsä jo tuttua useamman vuoden ajalta. Se on edesauttanut AIPAn käyttöönoton laajentamista rikosasioihin.

Vuonna 2024 aloitettiin erityisen laajan ihmiskauppajuttukokonaisuuden käsittely. Istunnot pidetään hovioikeuden tiloissa ja niissä hyödynnetään laajasti myös etäyhteyksiä. Juttukokonaisuuden käsittely jatkuu vuoteen 2026 saakka. Näitä rikosasioita käsitellään kolmen tuomarin kokoonpanossa ja tähän saatiin lisäresurssia loppuvuodelle 2024 sekä myös vuodelle 2025.

Rovaniemen kanslia ja istuntopaikka toimii Senaatti-kiinteistöjen omistamissa toimitiloissa Valtakadun varrella. Vuoden 2023 aikana käräjäoikeuden henkilökunnalla alkoi ilmetä runsaasti sisäilmaongelmiin viittaavia oireita ja Lapin käräjäoikeuteen perustettiin ns. sisäilmaryhmä. Sisäilmaryhmän toiminta on edelleen jatkunut vuonna 2024. Vuoden 2024 aikana tehtiin korjaustöitä, joiden tavoitteena on saada toimitilat sellaiseen kuntoon, että niissä voidaan turvallisesti työskennellä, kunnes saadaan uudet toimitilat. Vuoden 2024 aikana saatiin Rovaniemen istuntosaleihin myös kauan odotettu AV-varustelu.

Senaatti-kiinteistöt on jo vuonna 2020 aloittanut hankkeen, jonka tarkoituksena on selvittää, voidaanko toimitilat siirtää nykyisestä kiinteistöstä poliisilta vapautuneisiin tiloihin valtion virastotalolle. Siirtoa koskeva ensimmäinen hankesuunnitelma on valmistunut vuonna 2021. Vuonna 2024 laadittiin uusi hankesuunnitelma, joka valmistui lokakuussa 2024. Tässä hankesuunnittelussa olivat mukana käräjäoikeuden lisäksi syyttäjät, oikeusapu ja edunvalvonta sekä ulosotto. Joulukuun 2024 aikana saatiin kauan odotetut päätökset siitä, että hanke voidaan toteuttaa. Hanke etenee vuonna 2025 jatkosuunnittelulla ja rakentaminen on tarkoitus toteuttaa 2026–2027 välisenä aikana. Uusi oikeustalo valmistuu toivottavasti vuoden 2027 lopussa.

Lapin käräjäoikeuden istuntopaikoissa tapahtui 1.9.2024 lukien muutoksia. Utsjoen istuntopaikka lakkautettiin ja Ivalon istuntopaikka muutettiin Inarin istuntopaikaksi. Inarissa on tällä hetkellä käytössä tiloja vain valmistelu- ja sovitteluistuntoihin sekä lisäksi videokuulemistila. Vuodelle 2025 jäi pääkäsitteilytilan löytäminen Inarin kunnan alueelta.

Vuoden 2024 aikana suunniteltiin organisaation muutosta, joka lopulta toteutettiin vuoden vaihtuessa eli uusi organisaatio tuli voimaan 1.1.2025 lukien. Kaikki riita-asiat käsitellään nyt riitaosastolla ja rikososastolle jäivät vain rikosasiat. Käräjänotaarit siirtyivät 2. osastolle.

Työhyvinvointia on edistetty yhteisiä tilaisuuksia järjestämällä. Käräjäoikeus järjesti toukokuussa koko viraston yhteisen virkistysiltapäivän Rovaniemellä ja marraskuussa yhdistetyn kehittämis- ja virkistysmatkan Leville, jossa vietettiin pikkujouluja.

Käräjäoikeuden henkilökunta on hoitanut käräjäoikeudelle kuuluvat tehtävät ahkerasti ja tuloksellisesti sekä erityisen vastuuntuntoisesti. Juttumäärien kasvuun on pystytty vastaamaan hyvin ja vuoden keskeiset tavoitteet saavutettiin. Koko henkilökunta ansaitsee siitä suuret kiitokseni. Tästä meidän on hyvä jatkaa eteenpäin.

Laamanni Janika Kaski

2 KÄRÄJÄOIKEUDEN TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Käräjäoikeuden perustehtävä on antaa oikeusturvaa tuomiopiirissään ratkaisemalla sen käsiteltäviksi saatetut riita-, rikos-, hakemus- ja valitusasiat.

Lapin käräjäoikeuden tuomiopiirinä on Lapin maakunta. Siihen kuuluu Enontekiön, Inarin, Kemijärven, Keminmaan, Kittilän, Kolarin, Muonion, Pelkosenniemen, Pellon, Posion, Ranuan, Rovaniemen, Sallan, Savukosken, Simon, Sodankylän, Tervolan, Tornion, Utsjoen ja Ylitornion kunnat. Tuomiopiirin väkiluku 31.12.2024 oli 176 151 asukasta. Tuomiopiirin pinta-ala on noin 100 369 neliökilometriä eli yksi neljäsosa Suomen pinta-alasta.

Maa- ja metsätalouden oikeusasioissa käräjäoikeuden toimialue käsittää Lapin maakunnan lisäksi Kainuun maakunnan sekä Kuusamon, Pudasjärven ja Taivalkosken kunnat.

Lapin käräjäoikeus kuuluu Rovaniemen hovioikeuspiiriin. Käräjäoikeuden ratkaisusta tehty muutoksenhakuasiat käsitellään maa- ja metsätalouden oikeusasioissa korkeimmassa oikeudessa, sotilas- ja rikosasioissa Helsingin hovioikeudessa ja muissa asioissa Rovaniemen hovioikeudessa.

Lapin käräjäoikeuden erityispiirteitä ovat laaja tuomiopiiri sekä toiminnan jakautuminen kahteen kansliaan Rovaniemelle ja Kemiin sekä istuntojen osalta lisäksi kolmelle istuntopaikalle: Sodankylä, Kittilä ja Inari. Aiemmin istuntopaikkoja oli neljä, mutta Utsjoen istuntopaikka lakkautettiin 1.9.2024

lukien. Maa- ja metsätalouden istuntoja pidetään tämän ohella kaikkien maa- ja metsätalouden tuomiopiiriin kuuluvien kuntien alueella.

Käräjäoikeuden tuomareiden ja kansliahenkilöstön istuntomatkojen pituudet vaihtelevat 120 kilometristä 650 kilometriin ja edestakainen matka kansliasta toiseen on 240 kilometriä. Haastemiesten tiedoksiantomatkat ovat usein tätäkin pidempiä. Käräjäoikeuden henkilöstö joutuu tämän vuoksi käyttämään matkustamiseen huomattavan osan työajastaan, vaikka käräjäoikeuden istunnoissa, koulutuksissa ja kokouksissa käytetään video- ja muita etäyhteyksiä aina, kun se on mahdollista ja tarkoituksenmukaista. Hallintoakaan ei voi hoitaa pelkästään videoyhteyksien välityksellä, vaan viraston johdon ja esimiesten edellytetään käyvän molemmissa kanslioissa säännöllisesti.

Saamelaisien kotiseutualue kuuluu kokonaan Lapin käräjäoikeuden tuomiopiiriin. Käräjäoikeudella on velvollisuus ottaa huomioon saamelaisien kielelliset ja kulttuuriset oikeudet kaikessa toiminnassaan, kuten poronhoitoon ja muihin luontaiselinkeinoihin sekä maanomistukseen liittyviä asioita käsitellessään. Saamelaisilla on oikeus käyttää äidinkieltään käräjäoikeudessa asioidessaan sekä saada tulkkausapua käräjäoikeuden istunnoissa ja kaikki oikeudenkäyntiasiakirjat asianosaisen äidinkielelle eli pohjois-, inarin- tai koltansaamelle käännettynä.

3 KÄRÄJÄOIKEUDEN ORGANISAATIO 2024

Hallinto-osasto

Käräjäoikeus on hallinnollisesti päällikkövirasto. Käräjäoikeuden päällikkönä toimiva laamanni ratkaisee yksin suuren osan hallintoasioista hallintopäällikön tai muun virkamiehen valmisteltua asian. Laamannin apuna käräjäoikeuden toiminnan suunnittelua varten on johtoryhmä, johon kuuluvat laamannin lisäksi osastojen johtajat ja hallintopäällikkö. Käsiteltävänä olevan asian laadun perusteella johtoryhmää voidaan tarpeen mukaan täydentää muilla henkilöillä.

Hallinto-osasto vastaa yleis-, henkilöstö- ja taloushallinnosta, viestinnästä, kirjasto- ja tietopalvelusta, turvallisuudesta, ict-asioista, kirjaamotoiminnasta sekä tiedoksiantotoiminnasta.

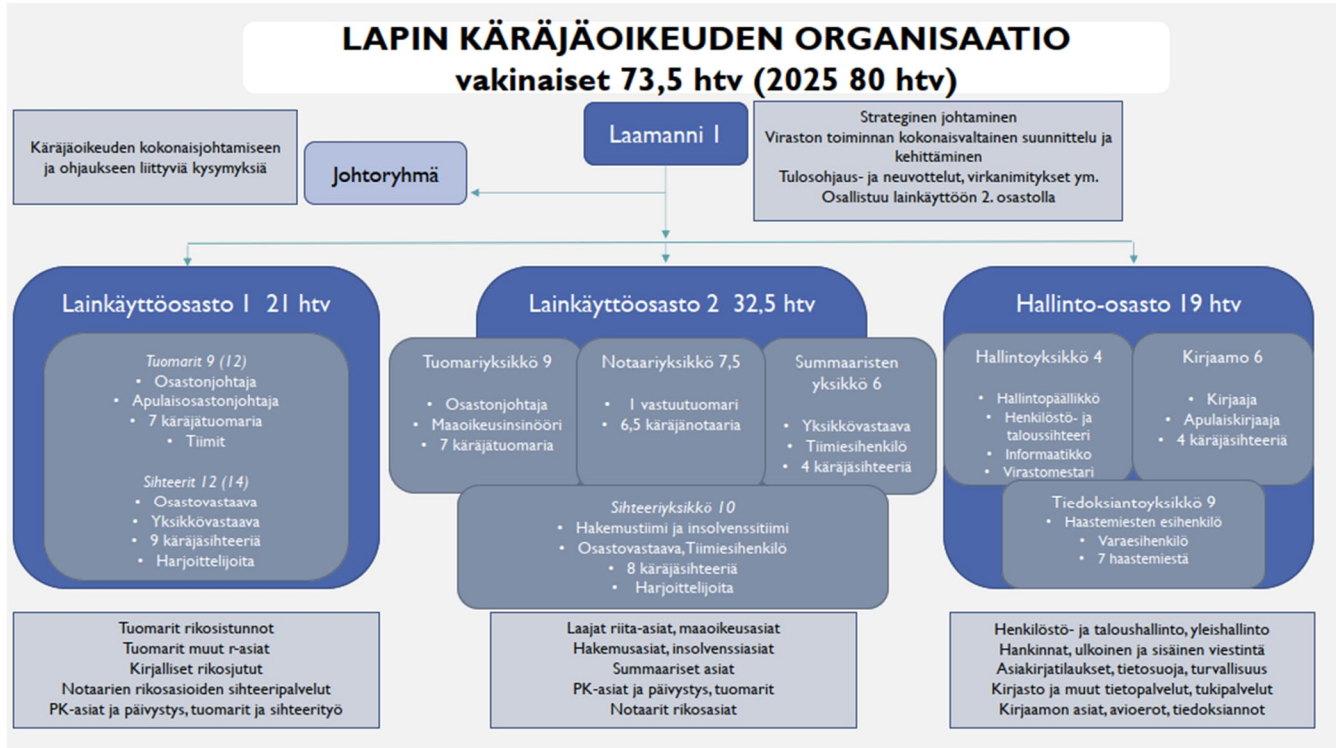
Lainkäyttöosastot

Käräjäoikeudessa on kaksi lainkäyttöosastoa. Lainkäyttöosastojen johtajina toimivat laamannin enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan määräämät käräjätuomarit.

Ensimmäinen lainkäyttöosasto vastasi vuonna 2024 rikosoikeudellisten asioiden ja insolvenssiasioden käsittelystä sekä muiden kuin perheoikeudellisten hakemusasioiden käsittelystä sekä niihin liittyvästä päivystyksestä. Lainkäyttöosasto vastasi lisäksi käräjänotaareiden lainkäyttötoiminnasta.

Organisaatio 1.1.2025 lukien

4 TOIMINTA JA TULOKSELLISUUS

Käräjäoikeuden tulostavoitteena on ollut ratkaista asioita saman verran kuin niitä saapuu sisään. Käräjäoikeuteen arvioitiin saapuvan 24020 asiaa ja ratkaistavan 24060 asiaa. Asioita saapui 24916 asiaa ja niitä ratkaistiin 24383 asiaa. Vireillä olevien asioiden määrä oli toimintavuoden lopussa 7200 asiaa. Painotetuksi työmääräksi arvioitiin 10341 ja toteutunut työmäärä oli 7920 painotettua työsuoritetta. Juttumäärän kasvusta huolimatta painotettu työmäärä oli arvioitua alhaisempi. Tämä selittyy erityisesti rikosasioiden määrän vähenemisellä ja riitautuneiden summaaristen määrän arvioitua alhaisemmalla toteutumisella. Tuottavuuden tunnusluvuksi arvioitiin 131 ja toteutunut luku oli 99. Taloudellisuusluvuksi ilman toimitilavuokria arvioitiin 551 euroa ja toteutunut oli 731 euroa. Koko maan osalta toteutuneet luvut olivat tuottavuus 114 ja taloudellisuus 614 euroa.

Tulosneuvotteluissa asetettujen tavoitteiden mukaiset sekä toteutuneet tunnusluvut olivat seuraavat:

2024	TAVOITE	TOTEUTUNUT
Saapuvien asioiden määrä	24020	24916
Ratkaistujen asioiden määrä	24060	24383
Painotettu työmäärä	10341	7920
Tuottavuus	131	99
Taloudellisuus	551	731

KÄSITTELYAJAT	TAVOITE	TOTEUTUNUT
Rikosasiat	5,6 kk	5,3 kk
Laajat riita-asiat	9,5 kk	9,6 kk
Velkajärjestelyasiat	8,0 kk	5,9 kk
Summaariset asiat	3,5 kk	3,4 kk

Rikosasiat

Varsinaisia rikosasioita arvioitiin saapuvan 2000 asiaa. Asioita saapui 1777. Määrä oli 193 asiaa vähemmän kuin vuonna 2023. Muita rikosoikeudellisia asioita saapui 226, kun niitä edellisenä vuonna saapui 157. Varsinaisia rikosasioita arvioitiin ratkaistavan 2010 asiaa, mutta niitä ratkaistiin 1725 asiaa. Ratkaisuista 97 oli käsittelyratkaisuja. Vireillä oli 31.12.2024 varsinaisia rikosasioita 900 asiaa ja muita rikosoikeudellisia asioita 79.

Pakkokeinoasioita saapui 390 ja niitä ratkaistiin 366. Asioita saapui 2,6 % enemmän kuin edellisenä vuonna.

Rikosasioiden käsittelyaikatavoite 5,6 kuukautta alitettiin hieman ja toteutunut käsittelyaika oli 5,3 kuukautta.

Riita-asiat

Laajoja riita-asioita arvioitiin saapuvan 290 asiaa ja ratkaistavan 320 asiaa. Asioita saapui 346 ja niitä ratkaistiin 327 asiaa. Vireillä oli vuoden lopussa 232 asiaa. Käsittelyaikatavoite 9,5 kuukautta melkein saavutettiin ja toteutunut käsittelyaika oli 9,6 kuukautta.

Summaarisia riita-asioita arvioitiin saapuvan 18000 asiaa ja ratkaistavan saman verran. Niitä saapui 19829 eli 2081 asiaa enemmän kuin vuonna 2023. Asioita ratkaistiin 19371 asiaa. Vireillä oli vuoden lopussa 5173 asiaa. Käsittelyaikatavoite oli 3,5 kuukautta, joka alitettiin ja toteutunut käsittelyaika oli 3,4 kuukautta.

Maa- ja metsätalouden oikeusasioita arvioitiin saapuvan 40 asiaa ja ratkaistavan saman verran. Asioita saapui 19 ja ratkaistiin 24 asiaa. Vireillä oli vuoden lopussa 19 asiaa. Käsittelyaikatavoite 9,5 kuukautta ylitettiin ja toteutunut käsittelyaika oli 11,7 kuukautta.

Hakemusasiat

Avioerohakemuksia arvioitiin saapuvan 500 asiaa ja ratkaistavan saman verran. Asioita saapui 449 ja ratkaistiin 420 asiaa.

Muita hakemusasioita arvioitiin saapuvan 1300 asiaa ja ratkaistavan 1300 asiaa. Asioita saapui 1156, joka oli 18 asiaa vähemmän kuin vuonna 2023. Asioita ratkaistiin 1138 asiaa.

Velkajärjestelyhakemuksia arvioitiin saapuvan 260 asiaa ja ratkaistavan saman verran. Asioita saapui 259 ja niitä ratkaistiin 300 asiaa. Käsittelyaikatavoite 8,0 kuukautta alitettiin ja toteutunut käsittelyaika oli 5,9 kuukautta. Konkurssiasioita arvioitiin saapuvan ja ratkaistavan 90 asiaa. Konkurssiasioita saapui 93 ja ratkaistiin 74 asiaa.

Tuomioistuinsovittelu ja sovinnot

Riita-asioita ohjautui tuomioistuinsovitteluun 70 asiaa ja sovittelussa on ratkaistu 45 asiaa. Sovinnollisesti ratkaistujen osuus sovittelussa käsitellyistä asioista on 64,3 %.

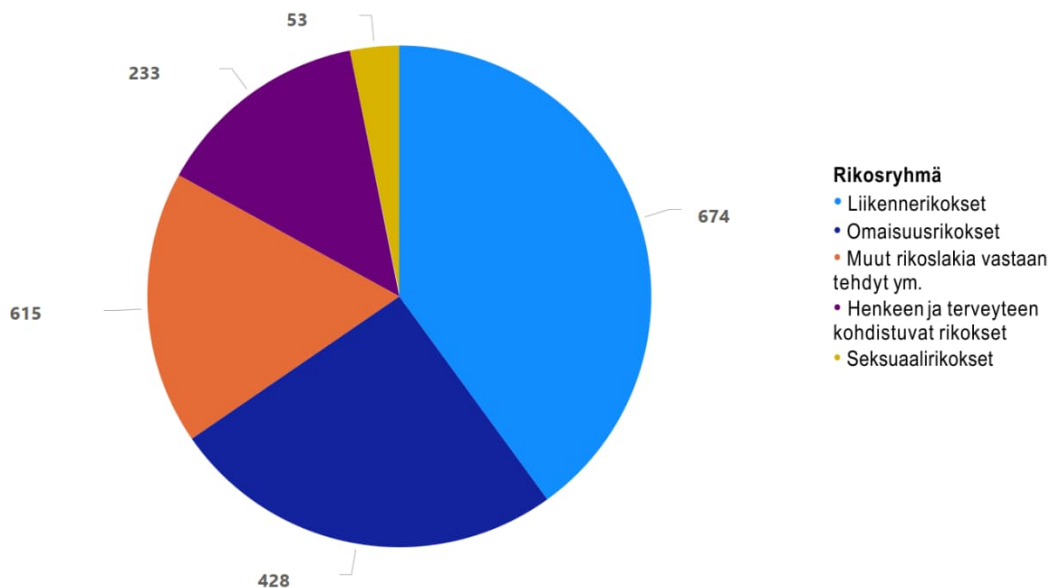
Asiantuntija-avusteiseen huoltajuuksriitojen sovitteluun eli ns. Follo-sovitteluun ohjautui 17 asiaa ja niistä sovinto on saavutettu 7 asiassa. Sovinnollisesti ratkaistujen osuus sovittelussa käsitellyistä asioista on 41,2 %.

Ratkaisujen pysyvyys

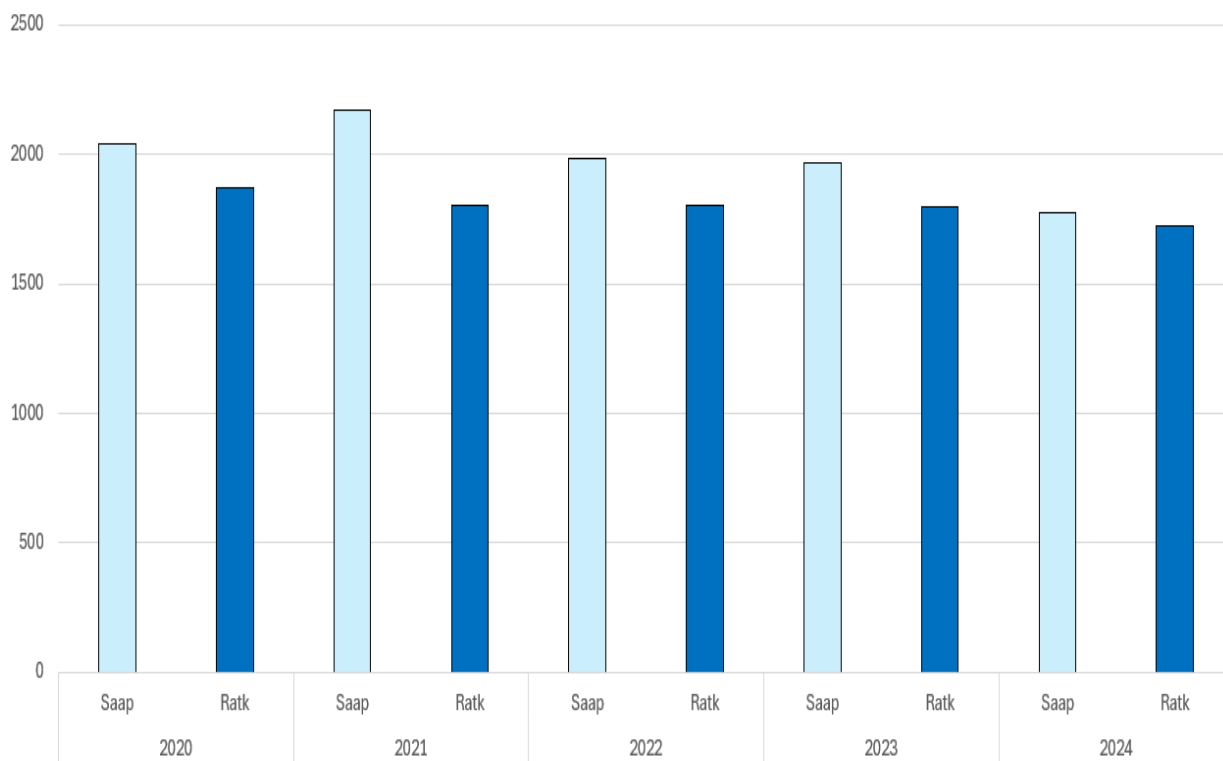
Rovaniemen hovioikeus ratkaisi vuoden 2024 aikana yhteensä 246 Lapin käräjäoikeuden ratkaisuista tehtyä muutoksenhakuasiaa. Hovioikeus muutti ratkaisujen lopputulosta 57 asiassa.

5 TILASTOJA

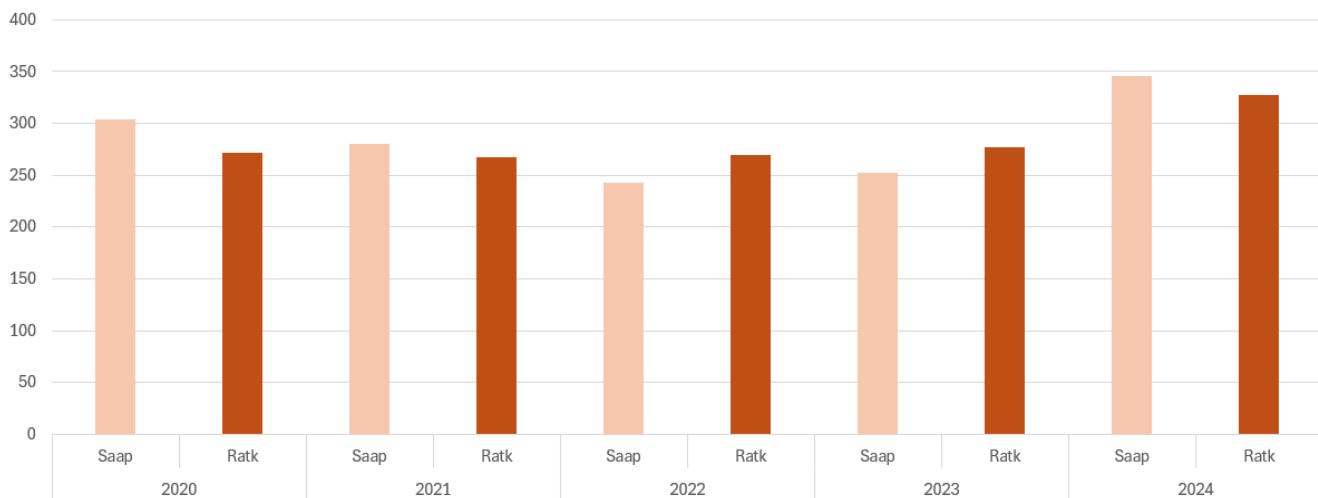
Saapuneet rikosasiat 2024

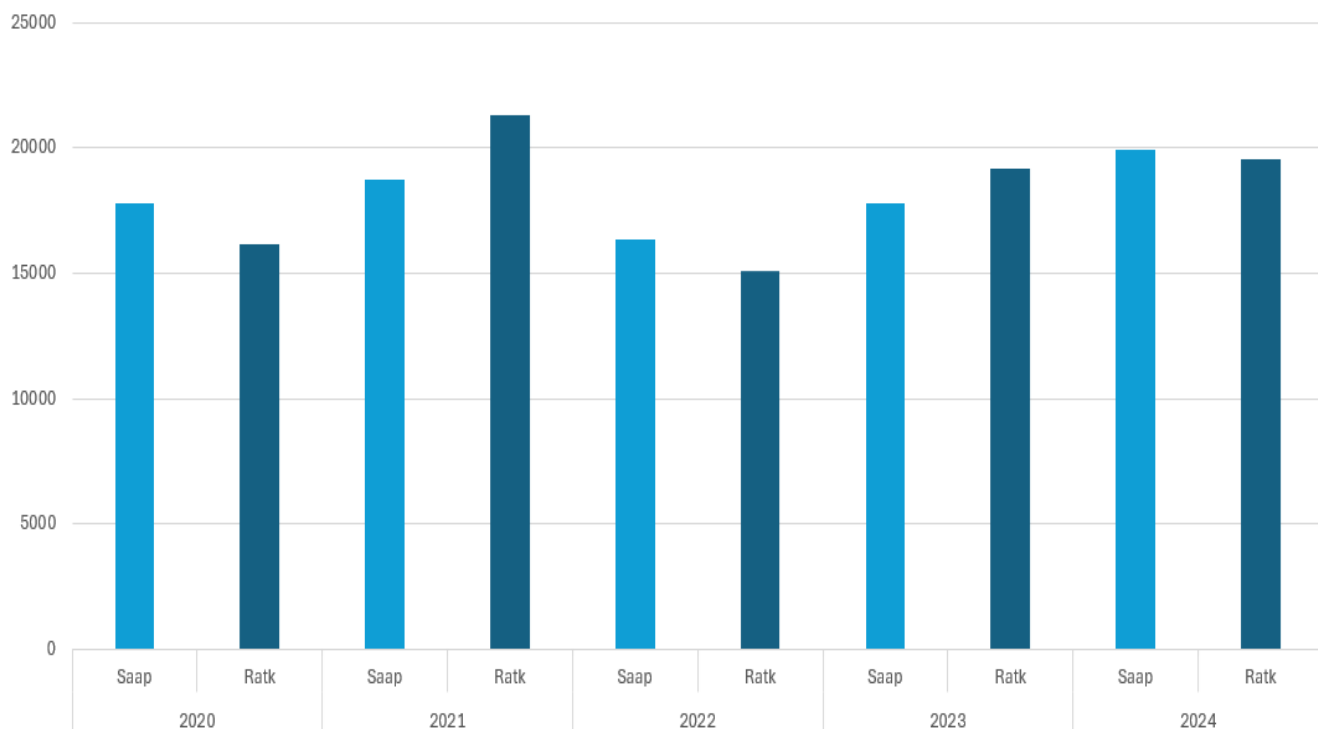
Saapuneet ja ratkaistut varsinaiset rikosasiat vuosina 2020–2024

Saapuneet ja ratkaistut laajat riita-asiat vuosina 2020–2024

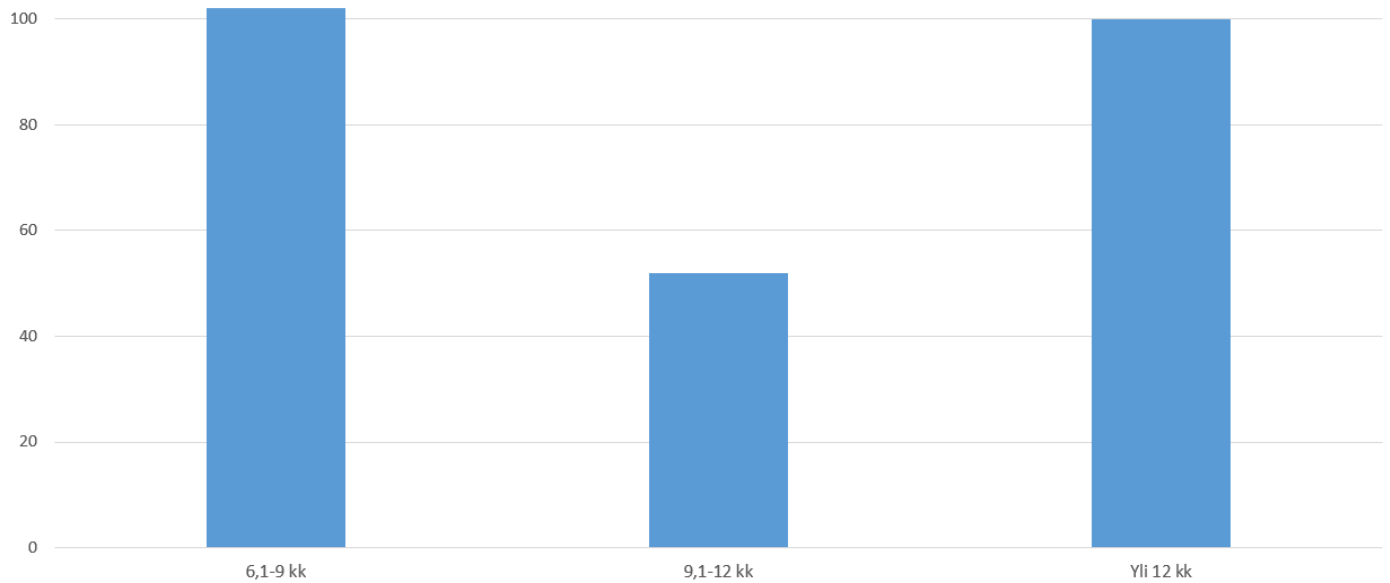

Saapuneet ja ratkaistut summaariset velkomusasiat vuosina 2020–2024

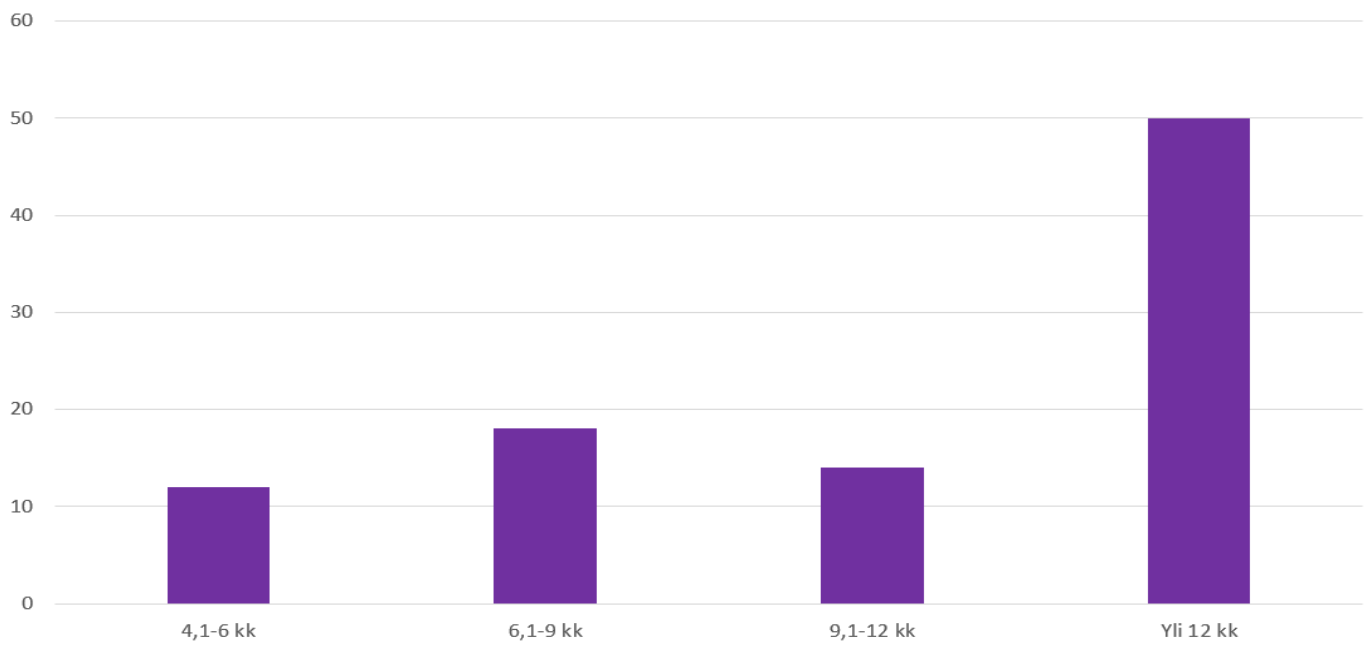
Yli 6 kk vireillä olleet varsinaiset rikosasiat vireilläoloaikaväleittäin 31.12.2024

- vireillä olevien varsinaisten rikosasioiden kokonaismäärä 900 asiaa

Yli 4 kk vireillä olleet laajat riita-asiat vireilläoloaikaväleittäin 31.12.2024

- vireillä olevien laajojen riita-asioiden kokonaismäärä 213 asiaa

6 HENKILÖSTÖ JA KOULUTUS

Henkilöstö

Vuonna 2024 käräjäoikeudessa oli 73,5 vakinaista virkaa: Laamanni, 17 käräjätuomaria, maa- ja metsätalouden oikeusinsinööri, 6,5 käräjänotaaria, hallintopäällikkö, 36 käräjäsihteeriä, virastomestari ja yhdeksän haastemiestä.

Käräjäoikeudelle oli lisäksi myönnetty määrärahat määräaikaisen käräjätuomarin palkkaamiseksi 24 kuukaudeksi, määräaikaisen käräjäsihteerin palkkaamiseksi 30 kuukaudeksi sekä neljän korkeakouluharjoittelijan palkkaamiseksi 3 kuukaudeksi. Käräjäoikeudessa oli lisäksi pitkäaikaisten virkavapauksien ja avoinna olleiden virkojen vuoksi myös muuta määräaikaista henkilökuntaa.

Tuomioistuinharjoittelun käräjäoikeudessa suoritti kuusi käräjänotaaria ja lisäksi yksi käräjänotaari jatkoi harjoitteluaan hovioikeudessa.

Molemmissa kanslioissa oli harjoittelijoita, kaksi tradenomiopiskelijaa ja kaksi oikeustieteen opiskelijaa. Lisäksi Lapin käräjäoikeus toimi siviilipalveluspaikkana ja palveluksen suoritti loppuun yhteensä kolme siviilipalvelusmiestä.

Henkilöstöstä työskenteli Rovaniemen kansliassa keskimäärin 50 henkilöä ja Kemissä 25 henkilöä. Lisäksi kuusi henkilöä työskenteli Sodankylän istuntopaikalla.

Tulosneuvotteluissa käräjäoikeuden henkilötövuosien määräksi oli arvioitu 79. Toteutunut henkilötövuosimäärä oli 80. Käräjäoikeuden palveluksesta jäi eläkkeelle kaksi henkilöä.

Koulutus

Käräjäoikeus kehitti ja ylläpiti henkilöstönsä ammatillista osaamista Lapin käräjäoikeuden koulutussuunnitelman ja Tuomioistuinviraston laatiman koulutussuunnitelman mukaisesti.

Henkilöstö osallistui suunnitelman mukaisiin koulutuksiin paljon etäyhteyksillä, mutta myös paikan päällä järjestettävää koulutusta oli taas lisääntyneet. Koulutukseen käytettiin yhteensä 315 henkilötöpäivää. Tästä kokonaismäärästä suuri osa oli Tuomioistuinviraston järjestämää koulutusta.

Lainkäyttöosastoilla ja yksiköissä järjestettiin koulutusta ja kehittämispäiviä. Rikososaston koulutus keskittyi rikosAIPAn käyttöönottoon ja sekä tuomareille että sihteerille järjestettiin koulutusta keväällä ja syksyllä. Toimintaa kehitettiin myös kirjaamon ja haastemiesten kehittämissiltapäivien aikana. AIPA-koulutusta koko henkilöstölle tarjota AIPA-aamuja pidettiin säännöllisesti.

Käräjäoikeus järjesti toukokuussa koko viraston yhteisen virkistysiltapäivän Rovaniemellä ja marraskuussa yhdistetyn kehittämis- ja virkistysmatkan Leville, jossa vietettiin myös pikkujouluja.

Rovaniemen kanslian aulatilat

Kemin kanslian aulatilat